

На основу члана 4.8. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02, 13/03, 76/09, и 1/11) и чл. 6. и 7. Правилника о тарифном поступку (“Службени гласник БиХ”, број 44/05), рјешавајући по захтјеву Независног оператора система у Босни и Херцеговини, број: 34/15 од 30. октобра 2015. године, на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 29. децембра 2015. године, донијета је

ОДЛУКА

О ТАРИФАМА ЗА СИСТЕМСКУ И ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овом одлуком се утврђује тарифа за системску услугу и тарифа за прекомјерно преузету реактивну енергију из преносног система Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Системска услуга)

- (1) Одређује се финансијски обим системске услуге у 2016. години у износу од 60.243.677 КМ и утврђује тарифа за системску услугу у износу од 0,5014 фенинга/kWh.
- (2) Средства прикупљена по основу тарифе за системску услугу се користе искључиво за тржишну набавку резерве капацитета секундарне и терцијарне регулације, као и набавку електричне енергије за покривање губитака у преносном систему и компензације нежељених одступања према сусједним регулационим подручјима.

Члан 3.

(Прекомјерно преузета реактивна енергија)

Тарифа за прекомјерно преузету реактивну енергију са мреже преноса се утврђује у износу од нула (0) фенинга/kvarh.

Члан 4.

(Обрачун одступања балансно одговорних страна од дневног распореда)

Вриједности одступања балансно одговорних страна од дневног распореда се обрачунавају на сатном нивоу. Независни оператор система у Босни и Херцеговини (НОС БиХ) обрачунава одступања у енергетском и финансијском смислу у складу са Тржишним правилима (“Службени гласник БиХ”, број 48/15) и одговарајућим процедурама.

Члан 5.

(Обрачун и фактурисање помоћних и системске услуге)

- (1) НОС БиХ израђује обрачун помоћних и системских услуга у складу са Тржишним правилима и одговарајућим процедурама, на основу којег се врши фактурисање и плаћање услуга.
- (2) Обрачун из става (1) овог члана се доставља пружаоцима помоћних услуга, снабдјевачима купаца прикључених на преносни систем, операторима дистрибутивних система у БиХ и ДЕРК-у. У обрачуну се наводе финансијске и енергетске позиције НОС-а БиХ и тржишних субјеката.

- (3) У циљу израде тачног обрачуна, оператори дистрибутивног система су дужни НОС-у БиХ правовремено достављати све потребне податке и информације.

Члан 6.
(Завршне одредбе)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 1. јануара 2016. године. Диспозитив одлуке се објављује у “Службеном гласнику БиХ”, службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Образложење

Поступак одређивања тарифа за системску и помоћне услуге је спроведен кроз тарифни поступак покренут по захтјеву Независног оператора система у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: НОС БиХ), број: 34/15 од 30. октобра 2015. године (запримљен 2. новембра под бројем: 04-28-5-326/15).

Због тога се умјесто понављања описа тока поступка, референтних докумената и поднесака, регулаторних принципа и релевантног правног оквира у образложењу ове одлуке, Државна регулаторна комисија за електричну енергију (у даљњем тексту: Комисија) позива на односне дијелове образложења Одлуке број: 04-28-5-326-48/15 од 29. децембра 2015. године (“Службеним гласник БиХ”, број 2/16) којом је истом субјекту утврдила потребни годишњи приход за 2016. годину, а чији интегрални текст је доступан на web страници Комисије.

Комисија констатује да је извјештај водитеља поступка пружио разумну основу Комисији да на предоченим подацима, аргументима и појашњењима, те коментарима НОС-а БиХ и заинтересованих лица датим на приједлог овог извјештаја, након што их је пажљиво размотрила и процијенила, донесе своју коначну одлуку о тарифи за системску и помоћне услуге.

У вези са предметом ове одлуке НОС БиХ и умјешачи ЈП Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне, д.д. Мостар, МХ Електропривреда Републике Српске, Матично предузеће, а.д. Требиње и Алуминиј, д.д. Мостар нису имали примједби, а коментари ЈП Електропривреда Босне и Херцеговине, д.д. Сарајево, у најкраћем се резимирају како слиједи: ЈП ЕП БиХ подржава препоруку да се тарифа за системску услугу одреди на основу резултата завршених тендерских процедура и указује да умјесто препоруке да тарифа за прекомјерно преузету реактивну енергију из пријеносног система износи нула (0) фенинга/kWh, треба приступити валоризацији помоћне услуге – регулација напона и реактивне снаге.

Комисија, дакле, мора усмјерити своја разматрања на све специфичности и околности везане за системску и помоћне услуге у електроенергетском сектору БиХ, примједбе и коментаре умјешача истицаних у току цијелог поступка, те цјеловитом опсервацијом одлучити о тарифама. Слиједећи такве обавезе, Комисија излаже сљедећа своја становишта:

Подржава се став водитеља поступка да се тарифа за системску услугу, односно прорачун потребног прихода за набавку помоћних услуга, заснива на понудама и резултатима из завршених тендерских процедура које је НОС БиХ спровео, као и на процјени за недостајуће капацитете за 2016. годину како је приказано у колони 3 слиједеће табеле:

	Захтјев	Вриједности на основу резултата тендерске процедуре 2016. г.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Секундарна резерва	12.855.717	12.855.717
Терцијарна резерва нагоре	14.263.680	14.263.680
Терцијарна резерва надоле	1.255.500	1.255.500
Укупан износ за ПУ секундарне и терцијарне резерве	28.374.897	28.374.897
Укупан износ за губитке	33.600.000	31.868.780
УКУПНО (КМ)	61.974.897	60.243.677
Енергија (kWh)	12.014.071.475	12.014.071.475
Тарифа за системску услугу (фенинг/kWh)	0,5159	0,5014

На основу планираног потребног прихода за набавку помоћних услуга у износу од 60.243.677 КМ и укупне енергије коју преузимају купци из преносног система у Босни и Херцеговини од 12.014.071.475 kWh, одређује се тарифа за системску услугу у износу од 0,5014 фенинг/kWh.

Процјена потребног прихода за недостајуће капацитете за 2016. годину је учињена на основу просјечних пондерисаних цијена остварених у тендерским поступцима које је спровео НОС БиХ, а због објективног закашњења у спровођењу тендерске процедуре, потребан приход за обезбјеђење резервног капацитета за терцијарну регулацију надоле је одређен за девет мјесеци у 2016. години.

Имајући у виду да проблем суфицита реактивне снаге доводи до високих напонских прилика у преносном систему на 400 kV и 220 kV, да Тарифна методологија не валоризује помоћну услугу регулације напона и реактивне снаге, те да у одсуству инвестиција у одговарајућу инфраструктуру (пригушнице) не постоји могућност задовољавајућег рјешавања овакве ситуације, Комисија сматра да наплата прекомјерно преузете реактивне енергије из преносног система није оправдана. Наиме, корисници који у оваквим приликама троше реактивну енергију заправо помажу рад електроенергетског система. Дакле, Комисија одређује да тарифа за прекомјерно преузету реактивну енергију из преносног система износи нула (0) фенинга/kvarh, с обавезом да пажљиво прати њену примјену и исту по потреби подешава.

Обзиром да се у електроенергетском сектору Босне и Херцеговине у праксу уводи нови модел набавке помоћних и пружања системске услуге, ДЕРК ће континуирано пратити примјену ове одлуке и правила која регулишу ову област.

Сходно члану 14. Правилника о тарифном поступку, подносилац захтјева као регулисани субјекат има обавезу обезбиједити приступ јавности званично одобреним тарифама тако да одлуком одобрене тарифе буду на располагању јавности у његовој главној канцеларији током радних дана и објављене на његовој веб страници.

У складу са чланом 9.2 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, против одлуке о одобрењу тарифа се може покренути

поступак пред Судом Босне и Херцеговине подношењем тужбе у року од 60 дана од дана пријема ове одлуке.

Број: 04-28-5-326-49/15
29. децембра 2015. године
Тузла

Предсједавајући Комисије

Милорад Тушевљак